

NATIONWIDE CHILDREN'S®
When your child needs a hospital, everything matters.

Helping Hand™

Health Education for Patients and Families

Gooryaanka Dhakada (Tinea Capitis) Ringworm of the Scalp (Tinea Capitis) (Somali)

Tinea capitis waxaa sidoo kale loo yaqaannaa **gooryaanka** dhakada, laakiin dixiri ma keeno. Waa caabuq fangaseed/boqosheed. Fangasku waa jeermis aad u yar oo aan la arki karin.

Gooryaanku aad buu ugu fidaa (si fudud ayuu ugu faafaa) carruurta dhexdooda. Waxay inta badan ku dhacdaa carruurta 4 ilaa 7 sano jirrada ah. Si kastaba ha ahaatee, waxay ku dhici kartaa carruurta da'doodu yartahay sida kuwa 1-ka sano jirrada ah. Waa ku dhif dadka waaweyn.

Sida Caabuqu u Faafo

Fangasku badanaa wuu faafaa marka ilmuhu:

- Uu si toos ah taabasho ula yeesho madaxa ama timaha qof qaba gooryaan.
- Isticmaalo shanlo, buraash, koofiyad, boonballo cufan, shukumaan, ama harqad barkin oo uu isticmaalo qof cudurka qaba.
- Xidhiidh taabasho ah uu la yeesho xayawaan cudurka qaba.

Astaamaha

- Gooryaanku waxa uu ku jiri karaa qaybo ka mid ah dhakada ama dhammaanteedba. Dhakadu waxeey yeelan doontaa:
 - Goobo wareegsan, bidaarna leh oona ku leh dhibco madow halka timuhu ka jabeen (Sawirka 1). Carruurta leh timaha cadeeyska ah waxay yeelan doonaan dhibco cad cad.

Sawirka 1 Dhakadu waxeey yeelan doontaa goobo wareegsan oo bidaar leh ama timuhu ay ka biibeen.

- Goobo ka soo baxyo kor u qaadan, engengan oona qolof leh. Kuwan waxaa laga yaabaa inay malax soo daadiyaan oo ayna jilicsanaadaan.
- Cuncunka.
- Mararka qaarkood ilmahu waxaa laga yaabaa inuu ku yeesho buro (qanjiro barareen) qoorta iyo dhabarka madaxa.
- Gooryaanku caadi ahaan ma keeno qandho.

Cudur aqoonsashada

Dakhtarka ama bixiyaha daryeelka caafimaadka ee ilmahaaga ayaa sheegi kara inay qabaan gooryaan ayaagoo markaa eegayaan qaabka dhakadoodu u eg yahay. Mararka qaarkood, waxaa laga yaabaa inay soo diraan xoogaa maqaarka ah iyo/ama timaha si loo baaro. Caadi ahaan waxay qaadataa 2 ilaa 3 toddobaad in natiijada baaritaanka dib loo helo.

Daaweynta

Gooryaanku keligii iskama bixi doono. Daawo iyo shaambo gaar ah oo lidka fangaska/boqoshaa-ga ah ayaa daweyn karta. Daaweyntu waa inay goor hore bilaabataa si looga hortago nabar noqoshada ama waxyeellada soo gaareysa dhakada. Waxay qaadan kartaa toddobaadyo badan in uu baxo.

- Dhakhtarka ama bixiyaha daryeelka caafimaadka ee ilmahaaga ayaa kuu qori doona daawo afka laga qaadan doono 1 ilaa 3 bilood. Daawadu waxay dhexmartaa dhiigga ilaa madaxa una gudubtaa gudaha timaha soo baxaya si ay uga joojiyaan fangasku inuu koro.
 - Marka la isticmaalayo daawooyinka qaarkood, ilmahaagu waxa laga yaabaa inuu u baahdo inuu cuno cuntooyinka dufanka leh, sida caanaha dufankooda qaba, farmaajaha, jalaatada, ama caanaha fadhiyaan si ay daawadu si fiican ugu shaqeyso.
 - Caabuqa wuu soo noqon karaa haddii uu ilmahaagu goor hore joojiyo qaadashada dawada.
- Ha isticmaalin kiriimyada ama boomaatooyinka farmashiiyayaasha laga soo gato (over-the-counter, OTC). Kuwan waxaa laga yaabaa inay wax ka taraan gooryaanka jirka ama cagta ciyaartooyda, laakiin uma shaqeeyaan iney wax ka taraan gooryaanka dhakada.

Sawirka 2 Shaambada gaarka ah ma aha dawo, laakiin waxa ay gacan ka geysataa in ay ku adkayso in fangasku ku faafo dadka kale.

- Dhakhtarka ama bixiyaha daryeelka caafimaadka ee ilmahaaga ayaa kuu soo jeedin doona ama kuu qori doona shaambo gaar ah oo ka hortagta fangaska/boqashaa-ga (Sawirka 2). Shaambadu waxeey ku adkeyn doonta fangaska inuu ku faafo dadka kale. Iskuma ahan daaweyn laftigiisa.
 - Ha xiirin madaxa ilmahaaga.
 - Dhammaan xubnaha qoyska, xitaa kuwa aan cudurka uusan asiibin, waa inay sidoo kale isticmaalaan shaambada lidka fangaska ah si ay u yareeyaan khatarta caabuqa. Waa inay isticmaalaan 2 ilaa 3 jeer toddobaadkii ilaa 6 toddobaad.

Ka hortaga

- Qofna waa in uusan la wadaagin shanlooyinka, burushyada timaha, koofiyadaha, boonbalooyinka cufan, shukumanaanada, ama harqadaha barkimaha dadka kale.
- Ku qooyi shanlooyinka iyo burushyada timaha isku dar ah kala badh warankiilo iyo badhka kalena biyo ah 1 saac maalin kasta. Samee sidan 3-da maalmood ee ugu horeeya ka dib markaad bilawdo siinta daawada iyo isticmaalka shaambada lidka fangaska ah.
- Ku dhaq shukumanaanada biyo diiran, oo leh saabuun mar walba ood isticmaasho. Biyo raaci kadibna qalaji.
- Dhaq gacmahaaga kadib markaad taabato xayawaanada rabaayadeysan iyo xayawaanada kaleba.
- Qaar ka mid ah shaambooyinka canbaarka ee farmashiyayaasha laga soo gato (Selsun Blue[®] ama Head and Shoulders[®]) ayaa kaa caawin kara ka hortagga faafitaanka fangaska. Weydii dhakhtarkaaga ama bixiyaha daryeelka caafimaadkaaga waxyaabaha waxyaabahan.

Macluumaad dheeraad ah

- Carruurta qaarkood ee qaba gooryaanka waxay u baahan yihiin inay guriga uga joogaan dugsiga. Dhakhtarka ama bixiyaha daryeelka caafimaadka ee cunigaaga ayaa kuu sheegi doono goorta ay dib ugu laaban karaan.
- Haddii ilmahaagu qaato daawada muddo ka badan 6 ilaa 8 toddobaad ama uu u baahan yahay inuu ku celiyo koorsada daawaynta, waxa laga yaabaa inay u baahdaan baadhitaano dhiig si loo eego waxyeelada soo raaca daawada.
- Meelaha ay timuhu ka daateen badanaa way ka soo bixi doonaan ka dib marka cunugaagu dhameeysto daawayntooda. Waxay qaadan kartaa dhowr bilood.

Goorta La Wacayo Dhakhtarka

Wac dhakhtarka cunugaaga ama daryeel bixiyahaaga caafimaadka haddii:

- Caabuqu uusan ka soo reyneynin 4 toddobaad oo daawayneed ka dib.
- Goobaha wareegsan ee dhakadoodu ay soo daadiyaan malax oo ayna xanuun badan leeyihiin.
- Waxay leeyihiin qandho ama heerkul:
 - Ah 104° Fahrenheit (F) ama 40° Celsius (C) ama in kasii sareeysa.
 - Ka sareeya 102° F (38.9° C) muddo ka badan 2 maalmood ama wey soo noqnoqoneysaa.

Waxyaabahani waxay la macno noqon karaan in cunugaagu uu sidoo kale qabo caabuqa bakteeriyada.